

IZHAJA VSAK DAN

sedti ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj). Posamezne štev. se prodajajo po 3 nve. (5 stot.) v mnogih potobarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Šežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele štev. po 5 nve. (10 stot.) OSLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. min. osmrtice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 10 st. min. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnja vrsta K. 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Lusterati oddelok uprave "Edinosti". — Plačuje se izključno le upravi "Edinosti". Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva "Edinost" za Primorsko.

"V edinosti je moč!"

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na načrte brez dospolane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljske izdaje "EDINOSTI" stane: za celo leto Kron 5-20, za pol leta Kron 2-10. Vsi dopisi naj se posiljajo na uredništvo lista. Neprankovanega pisma se ne sprejemajo in rekomandi se ne vredijo. Naročnino, oglase in reklamacije posiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica S. Francesco d'Assisi 20. Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcijskega lista "Edinost". - Natisnila Tiskarna "Edinost", vpisana zadruga z omejenim poročom v Trstu, ulica S. Francesco d' Assisi stev. 20. Poštno-hranilnični račun štev. 841-652. TELEFON H 11-57.

Novi albanski kralj Viljem I. v Trstu.

Tržaško občinstvo je imelo včeraj do poldne zopet enkrat priliko, da se je — nagledalo. Ni bilo še sedem ura, ko so se začela polniti nabrežja, vse od pomola sv. Karla pa tja dol do državnega kolodvora. Lshko rečemo, da je bilo do 20.000 ljudi ob morju, ki so vsi nestрпно čakali, da vidijo novega albanskega kneza, oziroma kralja, kakor ga tudi oficijelno imenujejo. Tržaška policija je imela dovolj opraviti za sprejem novega veličanstva, in mobiliziranih je bilo par sto redarjev, da so delili red, oziroma tupatam tudi nered. Tramvajski promet po nabrežju je bil ustavljen že ob 8 zjutraj in takoj nato je nastopilo redarstvo, ki je napravilo široko gnez od državnega kolodvora pa do Lloydove palade, pred katero je bilo pripravljeno vkrčališče. Vreme je bilo lepo in občinstvo, ki je moralno čakati par ur, si je preganjalo čas s tupatam ne ravno najslagohotnejšimi kritikami razmer in ljudi, med katere pride novi knez.

Na državnem kolodvoru.

Na kolodvorni se je postavila častna stotinja 32. pešpolka pod poveljništvom stotnika Korzerja, navzoča je bila tudi godba istega pešpolka. Nekako okrog poldevetih so začeli prihajati razni odličnjaki, ki so bili navzoči potem pri sprejemu in sicer med drugimi: namestnik princ Hohenlohe, namestništveni podpredsednik grof Attems, mestni župan dr. Valerio, predsednik višjega dež. sodišča Jakopić, finančni ravnatelj baron Kober, predsednik pomorske vlade Delles, škof iz Drača, msgr. Bianchi, tržaški škof msgr. dr. Karlin, poveljnik avstrijske eskadre, kontreadmiral Löffler, mestni vojaški poveljnik generalni major pl. Hinke, poveljnik morariškega nabornega okraja kontreadmiral bar. Koudelka, ravnatelj državne železnice dvor. svet. Galambos, poveljnik vseh v tržaški luki se nahajajočih domačih in tujih vojnih ladij, tržaški višji častniki, potem grof Harrach v imenu avstrijsko-albanskega komiteja, ter večje število v Trstu živečih Albancev in razne arnavtske deputacije.

Varnostne priprave je vodil sam ravnatelj državne policije dvorni svetnik pl. Manussi, službo na kolodvoru pa postajni načelnik pl. Stulier.

Prihod dvornega vlaka. Sprejem.

Bilo je par minut pred 9, ko se je pokazal vlak iz openskega tunela. Baterija na svetilniku ga je pozdravila z 21 streli in prav tako tudi vse vojne ladje, na katerih so obenem zaplapole zastave. Ladje so se odelale v "veliko galu". Dve minuti čez 9 je privoziil potem vlak v postajo. Vojaška godba je zaigrala albansko himno. (Odkod so jo tako hitro vzel, nismo mogli dognati.) Baterija na pomolu in vojne ladje so pa zopet začele pozdravljati s streli. Prvi je stopil iz vlaka princ Viljem Wiedski, novi kralj, katerega je takoj pozdravil namestnik. Nato je izstapila njegova soprona, kneginja Sofija, ki jo je pozdravil namestnik ter jej poljubil roko. Nato je jo predstavil župan dr. Valerija, ki je izročil kneginji šopek cvetlic. Potem je predstavil namestnik ostale odličnjake. V imenu Arnavtov je pozdravil kneza neki Filip Pemma, ki je izročil kneginji šopek cvetlic s trakovi v albanских barvah. Prisotni Arnavti so navdušeno vzlikali: "Živio naš kralj!" V družbi generalnega majorja pl. Hinkeja in dodeljenih ordonančnih častnikov, stotnika Nemca (bos. polk) in poročnika linijske ladje Budisavljevića si je princ Viljem ogledal častno stotnijo.

Pred Lloydovo palačo.

Občinstvo po nabrežju je že prihajalo nestрпno in redarji so imeli dovolj posla, da so sproti izpraznjevali pot med občinstvom. Končno se je le prikazal avtomobil, v katerem se je vozil policijski ravnatelj pl. Manussi, kmalu za njim pa je privoziil avtomobil s knežjo dvojico ter namestnikom in županom. Ljudstvo je pač radovedno ogledovalo visoko postavo novega albanskega vladarja, ki je bil oblečen v albansko generalsko uniformo, in njegovo soprogo, toda razum radovednosti nismo videli v občinstvu ničesar. Tupatam je bilo slišati kak posamezen "evviva", toda silno so bili redki. Uradna poslopja so seveda pozdravljala novega albanskega kralja z zastavami in hotel "Excelsior" je izvesil albansko zastavo — črn orel na rdečem polju — in to je tudi bilo vse. — Za avtomobilom s knežjo dvojico so pri-

Grof Tisza pri cesarju.

BUDIMPEŠTA 5. (Izv.) Ministrski predstnik grof Tisza se najbrž odpelje v petek na Dunaj, kjer bo sprejet v a dijenci pri cesarju, kateremu bo poročal o notranje-političrem položaju in o svojem odgovoru na Interpelacijo o romunskem vprašanju. Po vrnitvi grofa Tisze z Dunaja odide ogrski parlament na velkonočne počitnice.

Bombni atentat v Reki.

REKA 5. (Izv.) Tukajšnji list "Voce del Popolo", ki je razpisl 500 K nagrade za onega, ki bi zasledil pravega povročitelja atentatorja, ki je vrgel bombo v vrt guvernerjeve palače, še vedno noče verjeti, da je obmejna policija zasledila pravega atentatorja, in je povišal nagrado na 1000 K.

"Bauernschreck" ustreljen.

GRADEC 5. (Izv.) Uradno se poroča, da so lovci v bližini Volšperka na Koroskem ustrelili zver, ki je delal toliko škode živilozore. Bil je ravaden volk, ki je tehtal 38 kg.

Prav po arnavtsko.

PARIZ 5. (Izv.) Tukajšnji kipar Kautsch je dobit načrt od albanskega komiteja, naj napravi načrt kolajne v spomin osvobodilne Albanije izpod turškega jarma. Sedaj pa se je izkazalo, da so uporabili ta načrt za lik novih albanskih poštnih znakov. Kipar Kautsch je že storil vse potrebne korake v obrambo svojih avtorskih pravic.

Bolgarska noč izpustiti srbskih vojnih ujetnikov.

BELGRAD 5. (Izv.) Kakor se poroča, se bolgarska vlada ni izbrala na noto srbske vlade v zadevi izpustitve srbskih vojnih ujetnikov. Srbska vlada je zato naložila svojemu poslaniku v Sofiji, da naj takoj urgira izpustitev srbskih vojnih ujetnikov.

Balkanske države ne podajo skupne demarše proti albanskemu oboroževanju.

BELGRAD 5. (Kor.) Vest, ki jo je prispevala včerajšnja "Tribuna", da namere-

vojne zvezne države balkanske podatki skupno demirš proti albanskemu oboroževanju, se v tukajšnjih krog h iznake kot popoloma neutemeljena.

15 vojatov zasutih.

MERAN 5. (Izv.) Pri trdnjavi Omagol v bližini Merana je n-žni plaz izsil dva častnika, 2 praporča in in 11 mož 3. polka deželnih strečev. Na tice mesec dolje rešilne ekspedicije so detale vse počitne, a so morale potem- dir, ker se je bilo batl, da tudi nje zasuje sneg.

Korupcija z vladnim dispozicijskim fondom. — Vladna intriga?

PRAGA 5. (Izv.) Danšnje večerne "Češki Slovo" trdi, da so razkritja "Narodnih Listov" deloma falzificirana, deloma popolnoma napačno tolmačena. Trdi, da gre tu le za veliko, po vlasti prirejeno intrigo, kakršne so na dnevnem redu vselej, ko se politični položaj poslabša. Pred aneksijo Bosne se je aranžiral veleizdaški proces v Zagrebu, sedaj pa, ko je položaj vselej češke obstrukcije obupen, se je vlast spravila na češko narodno socijalno stanko. List trdi, da je bil znani policijski špigel Špaček dne 25. februarja v uredništvu "Nar. Listov" in je tamkaj izročil svoje "dokumente". Gleda po dr. Švihl podpisane pobotnice trdi Č. S. trdi, da ni tem nič dokazano. Dr. Švihl trdi, da je popolnoma nedolžen. V narodnotocijalnih krogih se prizova, da je dr. Švihl občeval s policijo, toda samo kot porredovalc narodnotocijalne stranke. Dr. Švihl je težko obolel in danes se je celo govorilo, da se je ustrelli.

Posebna izdaja Č. S. trdi, da je vso to stereo sranžnil posl. Rašin, ki je zbiral materijal. Dr. Kramar je bil proti objavljenju in za to, da se vse izroči narodni socijalni stranki, da ona preleže stvar in ukrene, kar bi bilo potrebno, toda večna je bila za Rašina, ki se je tako hotel manjševati nad narodnotocijalno stranko.

Obsruckacija v državnem zboru.

Italijanska fakulteta na dnevnem redu. — Jugoslov. obstrukcija neizgibna.

DUNAJ 5. (Izv.) Takoj prvi dan poslanaškega zasedanja je postal parlament življe češke obstrukcije, ki se je danes naložila tam, kjer je nehal meseča januarja. Takoj v začetku seje so se priceli burni prizori, ki jih je povzročil deloma zbraljeni predsednik dr. Sylvester sam s svojim silno nerodnim postopanjem. Misili je nameč, da bo naenkrat kač dosegel s svojo strogostjo. Toda skoraj je moral prekiniti sejo. Ko so se potem sestali načelniki strank, da bi se posvetovali, kač stribri seje, vso vedeli nobenega sveta in so se razdelili po dnevnem posvetovanju brez uspeha. Seja se je kontala, ne da bi se bila mogla zbornica preti do dnevnega reda.

Najbolje je karakteriziran položaj v zbornici v tem, da se parlament ne uporablja vselej, temveč so seje odgovorne do prihodnjega torka. Med tem časom pa bo vlast poskušala ublažiti obstrukcioniste in občubila, kakor se govori, da razpiše v najkrajšem času volitve za češki deželni zbor. Baje so z tem zadovoljni tudi češki nemški radikalci, ki upoč, da bodo pri novih volitvah odvzeti nekaj mandatov Bachmannovi skupini. Poljaki so prevzeli posredovanje, vendar pa ni upati, da bi to posredovanje obrodilo kakše uspehe.

Italijanska fakulteta na dnevnem redu.

Italijani so v današnjem obstrukcijskem direndaju uporabili že zdavnaj pripravljeni trik in poslanca Pliacco in Corci sta stavila predlog, naj se dene Italijanska fakulteta predloga na dnevn red. Italijanski poslanci se nameč boje groženj Italijanskega dijajiva in so misili, da se mora pač nekaj storiti v tem vprašanju. Pograbili so torek trenutek, ko so dobro vedeli, da je razprava o Italijanski fakulteti izključena, ker češka obstrukcija preprečuje vsako stvarno razpravo. Če bi pa odnehalo češka obstrukcija, bi pač odnehalo v korist brambni reformi, kreditni predlogi in predlogi o bosenskih železnicah, nikakor pa ne v korist Italijanske fakultete, tako da tudi v tem slučaju nikakor ni misliti na to, da bi se v bližnjem času razpravljalo o Italijanski fakulteti.

Zbornica je sprejela Italijanski predlog in postavila Italijansko fakulteto kot 3. točko na dnevn red prihodnje seje. Za predlog so glasovale — ker je stvar, kakor znano, popolnoma neobvezna — skoraj vse stranke; proti so glasovali le Jugoslovani, del Nemcev, Poljakov in Čehov pa se je odstranili. Tako, ko je bil proglašen izdaj glasovanja, se je začul s slovenskimi sedmice klic:

Živela slovenska obstrukcija!

Jugoslovanski poslanci smatrajo današnji sklep zbornice glede Italijanske fakultete in to zlasti z ozirom na to, ker je zbornici in vlasti že zdavnaj znano, da Jugoslovani ne pripute rešitve tega vprašanja, dokler ni rešeno vprašanje njihovih lastnih visokoskolskih zavet. Velika večina Jugoslovov odklanja tudi absolutno Trst kot sedež bodoče Italijanske visoke šole.

Ravno zadnji dogodki, ki so se pripetili te dni na višji trgovski šoli v Trstu, kjer so Italijanski dijaki z brahjalno silo nastopili proti jugoslovanskim dijakom, ker so le-ti govorili med seboj v svoji materinščini, so dokazali, da bi ustavitev Italijanske visoke šole v Trstu le bolj poostilla narodna nasprotna v tem mestu in ustvarila položaj, ki bi ne bil v interesu obet v Trstu avtohtonih narodnosti in tudi ne v interesu države.

Jugoslovanski poslanci brez razlike strank bodo torek v vsemi sredstvi, ki so jim na razpolago, toliko časa one-mogočali razprave državnega zborata do dolga, dokler bo na dnevnem redu državnega zborata točka o Italijanski visoki šoli.

Svojo taktilko bodo uravnavali v zvezi s taktilko čeških strank, pripravljeni pa so tudi vrčiti samostojen boj proti današnjemu dnevnemu redu. V prihodnji seti bodo predlagali jugoslovanski poslanci, da naj se Italijanska fakulteta zopet odstrani z dnevnega reda.

Dr. Šusteršič odložil načelništvo slovensko-hrv. kluba. Nazori, ki smo jih navedli tu, gredujo v vseh jugoslovenskih krogih. Že popoldne se je sestal slovensko-hrvatski klub, o čigar sklepih nici nič znanega, a je vendar izvedel naš poročevalce, da je dr. Šusteršič odložil načelništvo kluba in da je načelnik slovensko-hrvatski klub za ostro postopanje.

BRZOJAVNE VESTI.

Trdote službene pragmatike.

DUNAJ 5. (Izv.) Danes je bila pri ministruškem predsedniku depuracija državnih uradnikov, ki mu je predložila pritožbe različnih kategorij v zadevi trdot službene pragmatike. Ministrski predsednik je obljubil, da se bo vse stvar preštudirala sporazumno z resortnimi ministri, da se trdote odpravijo. Ureditev vdovskih in sirotinskih pokojnin državnega učiteljstva.

DUNAJ 5. (Izv.) Posl. Hoimann pl. Wellenhofer je posredoval danes pri naučnem ministruštu v svrhu ureditve pokojnin, ki prejemajo vdove in sročne državnega učiteljskega osobila. Naučni minister vit. Hussarek je izjavil, da bo po svojih močeh skušal povoljno urediti to vprašanje.

Italijansko dijajstvo in fakultetno vprašanje.

DUNAJ 5. (Izv.) Italijanski dijaki so imeli danes zborovanje, na katerem so sklenili vzet sklep državnega zborova glede Italijanske pravne fakultete na znanje in počasati, kako se stvar razvíje dalej.

Pod vltom praske korupcije afere. Država zbornca je bila danes popolnoma pod stršilom vltom vesti, ki prihaja iz Prage o aferi posl. dr. Švih. Nar. Lisiči vtrajajo pri vseh svojih trditvah in izjavljajo, da je bil dr. Švih do danšnjega dan policistiški špion in da je načrte naredil češke akcije izdajal policijski špion. Ta afra nareja na vse češke in sioh slovenske kroge zelo mučen vlt. Pri poldanskih hrupnih prizori v zbornici, so Nemci že izrabili stvar in bilo je slišati kljice: „Švih, Švih“ in „policijski poslanec“, s čimer so Nemci hoteli diskreditirati češko delegacijo. Narodni socialistični teški se zelo trudijo, da bi razjasnili stvar, in so postali posebno deputacijski v zborničnemu predsedniku, da ga pozove, naj zahteva od vlade, da ona pojasni stvar, v kateri ne grele za čast poslanec, temveč vsega parlamenta. Narodna socialistična stranka izjavila, da tedaj, če je dr. Švih res kriv, storiti vse, kar je treba storiti v takem slučaju.

Na koncu seje so češki narodni socialistični interpelirali vlado, naj pojasni stvar v interesu javne morale in dobrega imena narodne socialistične stranke, in so pozneje v vprašanjih na predsednika še enkrat spravili stvar v razgovor. V parlamentu pa je, žal, vedno več ljudi, ki verujejo v Švihovo krivo. Dokazi se zde tako popolni, da bo dr. Švih res težko dokazati nedolžnost. Zdi se, da ga zapuščajo celo njegovi lastni prijetnji. Te dni je pričakovati, da se stvar pojasni.

V sledenjem podajimo kratko sejno poročilo.

Tako začetkom seje je prišlo do bune, dolge poslovniške debate. Kot prvi se je oglasil k besedi Mladočeh dr. Kramar, ki je hotel podati izjav o razbijtu spravnih pogajanj na Češkem. Predsednik je hotel postopati energično in dr. Kramar, ki hotel pustiti do konca govoriti, čel, da v poslovnih zadevah niso mogli celo govoriti. Končno mu je vzel besedo. To je dalo povod k prvim burnim protestom na čeških klopih. Čehi so klicali predsedniku, da naj zaključi sejo. Dr. Kramar je govoril nekaj časa naprej, ter med burnimi medkljici Čehov appelliral na zbornico, da sme daje govoriti. Predsednik je dal medtem že besedo poslancu Stančku. Ta vseled velikega hrupa ni mogel govoriti. Ko je prišel končno do besede, je začel čitati politično izjavo stranke o razbijtu češko-nemških spravnih pogajanj. Ponovili so se skoro isti prisori. Predsednik je opomnil poslanca, naj stavi formalni predlog, ter mu vzel besedo. Silen hrup v dvorani. Čehi razbijajo po pulih in divijo proti predsedniku. Na nemški strani začeta Vesenemka Iro in Malik izjavili Čeha. Skoraj se zasiliščo od nemških klopkljic: „Švih!“ To izjave je večje razburjenje med Čehi. Češki poslanci vpljejo: Konč! Na damo razpravljati naprej! — Posl. Velih vrže kup spisov proti Nemcem ter zadene poslanca Žeckerja v glavo. Poslanec Sardnik razbij z veliko knjigo po pušti, da je slišal kakor streli. Nato dobi poslanec Baxa besedo ter začne čitati politično izjavo. Predsednik ga opominja in mu vzame besedo. Burali prisori se ponove. Nemci kličijo: „Švih! Policijski poslanec! Perite svoje umazano perlo doma!“ Besedo dobi poslanec Dürich. Čehi ga ne puste govoriti ter kličijo: „Konč, državni zbor naj se razide!“ Predsednik je suspendiral sejo.

V popoldanskem nadaljevanju seje sta poslanca dr. Kramar in Stanek prečitala svoje izjavi. Posl. Stanek in Choc sta zahtevala od predsednika, naj zahteva pojasnil od vlate v Švihovi afeti. Predsednik je izjavil, da smatra za svojo dolžnost, da se stvar popoloma pojasni. Nato je predlagal predsednik prihodno sejo v torek, dne 12. t. m. ob 11 dop. Posl. Coči je predlagal naj se postavi na dnevnji red te seje italijskega fakulteta kot tretja točka. Posl. Piatacco se mu je priključil. Predlog je bil sprejet. Konč seje je bil ob 3 pop.

Posl. dr. Rybář je vložil interpelacijo zaradi dogodkov na Revoltelli, posl. dr. Ravnhar pa zaradi enakopravnosti slovenškega jezika pri ljubljanskem sodišču.

Italijsko divjaštvo na višji trgovski soli v Trstu.

Interpelacija posl. dr. O. Rybářa in tov.

DUNAJ 5. (lv.) Poslanci dr. Rybář, prof. Mandić in Vukotić so danes vložili ostro Interpelacijo na načnega ministra zaradi terorizma italijskega divjaštva na višji trgovski soli, v Revoltelli, v Trstu proti slovenskemu divjaštvu. Interpelacija navaja, da obiskuje Revoltello veliko število jugoslovenskega divjaštva in da je tako v prvem letniku 30 italijanov, 20 pa Jugoslovanov, Slovencev in Hrvatov. Italijski divjaki se ob vsaki priliki sklicujejo pred slovenskimi tovariši na dozdevno italijski značaj tega zavoda in zahtevajo celo od slovenskih divjakov, da bi se udeleževali italijskih nacionalnih demonstracij. Slo-

vanski divjaki so se že od nekdaj izogibali vsakega konflikta, a so s svojo popustljivostjo dosegali baš nasprotno. V zadnjem času so namreč tudi italijski divjaki celo tako daleč v svoji prepotenci, da so prepovedali slovenskim divjakom govoriti med seboj v njihovi materinščini, sicer da jih vržejo in dvorane. Slovenski divjaki so jih opozorili, da se poslužujejo tudi italijski divjaki na Dunaju, v Gradcu in Inomostu, kjer vsečilica niso italijska, svojega materinega jezika, ne da bi jim kdo branil, toda italijsani niso nitiesar hoteli čuti o tem in so celo dejanski napadli slovensko divjaštvo.

Interpelaciji silka potem dogodek, kakor je „Ediost“ že poročal o njih, omenja tudi podlega napada v „Piccolo“ in ovrgava ne-smiselnino trditev, da so slovenski divjaki s simpatijami napram vojujočim se balkanskim državam izvili italijsko divjaštvo, s podučarjanjem, da je vendar balkanska vojna že zdavnaj končana in da so tekem te vojne tržaki italijski vendar simpatizirali s Češnji, Srbi in Bolgari. V „Piccolom“ poročilo se kaže edino le zadrega, ki dokazuje, da je krivda na strani italijskega divjaštva, ki v svoji nacionalni mestnosti močno čuti niti privatne slovenske govorce. In taki elementi zahtevajo ustanovitev italijske univerze v Trstu!

Dogodek na Revoltelli je najboljši dokaz, kako utemeljena je skrb primorskih Slovancev, da bi ustanovitev italijske pravne fakultete v Trstu le še bolj podkurnila italijske demonstracije in provokacije in dovedla do nojhujših pretegov s slovenskim tržaškim prebivalstvom.

Interpelantje vprašajo ministra, ali so mu znani nastopi italijskih divjakov na Revoltelli proti slovenskemu divjaštvu, in ali hoče ukreniti vse, da bodo slovenski divjaki mogli nemoteno in brez žaljenja svojih narodnih čustev in brez kršenja pravice uporabljati svojega materinskega jezika nadaljevati svoje študije na omenjenem zavodu?

Intervencija pri ministru.

DUNAJ 5. (lv.) Posl. dr. Rybář je posredoval danes osebno pri načnem ministru v zadevi dogodkov na Revoltelli. Naučni minister vlt. Hussarek je izjavil, da vlada celo zadevo strogo prešle in napravi potem izidu preiskave primera korake.

Razburjenje med jugoslovenskim divjaštvom.

DUNAJ 5. (lv.) Med dunajskim jugoslovenskim divjaštvom vlada velikansko razburjenje zaradi dogodkov na tržaki Revoltelli. Divjaštvo sklicje v najkrajšem času protestni shod, na katerem bo zahtevalo primerni zaščite za svoje tovariše v Trstu.

Srbsko-turški sporazum.

CARIGRAD 5. (lv.) Med srbskim delegatom in turško vlado se je v mirovnem vprašanju dosegel popolni sporazum. Mir se v kratkem določilno podpishe.

Nova struja med učiteljstvom.

Življenje je neprestana evolucija. Brez te, brez razvijanja od začetkov k popolnosti. Življenje ni — življenje, ampak stagnacija, mrtilo, torej umiranje. Posebno velja ta večna resnica za narode in njihov razvoj. Naroč, ki nima v sebi pogojev, moči in sposobnosti za sorazmerno preobrazovanje svojega življenja, nima bodočnosti. Mrtilo v življenju naroda je nazadovanje. A kar zaostaja, prihaja pod kolesa drugih, ki hite naprej, lu — poginja.

To je zakon narave, ki se mu ne kaže nismo ne smejo protiiti osi, ki jim je narod v svojem življenju poveril posebne načine in ki so zato tudi odgovorni za njegov napredok in njegovo bodočnost. Kdor torej v resnicu ljubi svoj narod in mu je res na arcu njega usoda, se vprvo sam evolucijsira v smeri sodobnih potreb in zahtev, a v drugo bo iskreno pozdravljal nove sile, ki prinašajo evolucijo v življenju naroda. Ne bo gledal preko rame, ali ob gori dol, nove generacije, ki prinaša nove ideje in hoče dati narodnemu snovanju nova sredstva in nove oblike. Saj je evolucija večni zakon narave!

Ali na drugi strani velja tudi tu, kakor povod: est modus in rebus, sunt certi deinceps fines! Vsaki stvari je postavljenina mera in meja. Dokler primača evolucija nove misli in idej, ki kažejo krajše poti do cilja — pozdravljenia iskreno! Način in sredstva dela in oblike snovanja se morajo izpreminjati po zahtevi časa in dogodkov. To je zdrava in zato nelzogljivo potrebna evolucija. Čim pa stremi evolucija preko teme in mere, je nezdrava, torej škodljiva, in jo moramo odklanjati z isto odločnostjo, kakor moramo z veseljem pozdravljati vsako zdravo evolucijo.

Sredstva, pripomočki in načini dela naj se le izpreminjajo, ali cilji, ki si ga je postavili in narod, pa mora ostati! Zato naj evolucija pospešuje tempo blaganja k cilju, ne pa da bi ga zaustavljala. V tem pogledu pa mnogo greši naša mlajša generacija intelektualcev, ali kakor pravimo: Intelligence. Lepo misel je izrazil g. učitelj Marišek na občem zboru učiteljskega društva za Trst in okolico, ki nam je dal povoda za ta te izražanja. Menil je: Na

vsaki stvari moremo najti dobrih in slabih strani. Iščimo dobre in stopnjujmo jih V tem je rešitev!

S tem svojim posvarilom je govornik poleži prst v rano našega javnega življenja in snovanja zadnjih par let sem. Izrekel je osto sodbo na račun izvestnih naših evolucijonašev. Ne umejo svoje načine in streljajo preko cilja. Povedal je mlajšim, da ne smejo omalovaževati in zaničljivo gledati na delo njih, ki so delali doslej. Sa j so bili tudi oni nositelji evolucije! Tudi njihovo delo se je po načinu in sredstvih razlikovalo od onega njihovih prednikov! Ne smemo pozabiti, da je tudi človek v javni službi svojega naroda produkt časa, v katerem živi, in razmer, v katerih deluje, in da so tudi naši predniki urejali in prikrali svoje delo primerno zahtevam in potrebam tedanjega časa. Bili so torej na prednjaki tudi oni! Dragocen je bil nasvet g. Marinška: ne bagatelizirajmo in ne zanljivo dela prednikov, mar več zidajmo in izpopolnjujmo, kar morda ni več prikladno za sedanje čase; a kar je dobrega, to — stopnjujmo, izpopolnjujmo!

S tem pozivom je pravilno označena analogija mlajše generacije. Upravičeno pa smo rekel, da je ravno s tem posvarilom njega avtor položil prst na odprto rano, ki zastavlja naše javno življenje že par let sen, ker jemlje v narodnem delu tisto življnost, svežost in tisto veselje do dela, ki je ravno pri nas v Trstu dozorevalo tako lepim uspehom, da so presenetili prijatelje in sovražnika.

Velik del naše mlajše generacije — kajti je tudi častnih, razveseljivih izjem — umeva drugače svojo analogo, nego jo je označil omenjeni govornik na učiteljskem zborovanju. Mnogokratemu mlademu slovenskemu intelektualcu se vidi vse načine doseganja delo smešno in nizevno in temu primerno se izraža: o njem le zbadiljivo, bagatelizirajo. Dočim je g. Marišek priporočal pozitivno delo, vidijo nekateri mladi svojo načino te v negaciji, v zasmehovanju — oprostite trdo besedo — kritikastru! Kar smo rekel doslej, velja na sploh za naše mlade evolucionalce.

A povod, da je rečen gospod ravno na učiteljskem zborovanju izrekel svoje svarilo? O da, bil je važen povod. Tudi v našem učiteljstvu se pojavila nova struja z novimi idejami in s sodbami in doseganjem delu, ki morajo vznemirjati in ki ne semejo ostati brez odkriltega odgovora.

Otvorenje hrvatskog djeteljeg zavoda.

„Hrvatsko Školsko Društvo“ u Trstu otvara v pondeljnik, dne 9. t. m., u svojim prostorijama (ul. Lavatoio br. 1, l.) djetelje zavabiše sa hrvatskim naukovnim jezikom.

Javljajući hrvatskim roditeljima v Trstu ovi veseli vijet, pozivljemo ih, da u utorak dovedu svoju djetecu od 3.—6. godine u zavabište in to od 10. do 11. ujutro, da ih pregleda školski lječnik Dr. D. Cecilaz. Redovita će obuka početi u dojduči u utorak, a trajće ujutro od 9.—12. i popodne od 2.—4.

Upozorujemo gg. roditelje, radi njihovog umirenja, da će školski lječnik pregledavati djetecu redovito jedanput na tjedan.

Trst, dne 4. III. 1914.

Za „Hrvatsko Školsko Društvo“:

Prof. Matko Mandić,

predsednik.

Dr. Josip Jeljowski,

tajnik.

Domače vesti.

Promocija. G. abs. med. Anton Čede je bil dne 23. februarja na vsečiljšču v Gradcu promoviran za doktorja medicince.

Il massimo buon accordo — najlepše sporazumljenje — da je vladalo nekdanj med italijskim in slovenskim prebivalstvom v Trstu, ki ga — sporazumljenje namreč — ni motil noben dogodek. Tako zatrja spomenica municipija vodnjačkega, s katero smo se bavili včeraj in predvčerjšnjim. — Verujemo signorom, da jim je izredno ugajati tisti buon accordo, in razumemo, da bi ga bili radi ohranili za vse večne čase. Saj so ob njem krasno živelj ob župljih nezavednega in nevednega ljudstva. Ali prišel je vendar dogodek, ki je temeljito pomešal tisti njihov accordo. Oni označujejo sicer da dogodek s slovenskimi agitatorji! In brezvestnimi hujskati, s čimer pa bijejo — kakor je že to njihova navada v vsem boju proti nam — resnico po glavi. Niso agitatorji ubili tega „sporazumljenja“, ampak dejstvo, da se je naše ljudstvo vzdržalo in prišlo do spoznanja, da je bil njegov položaj nevreden človeka in naroda. Ljudstvo se je dvigalo v ozivljeni samozavesti, v zaresi, da je tudi ono vredno življenja, in z ogroženjem je razblilo tisto hincavstvo, ki so je njegovičitelji imenovali — accordo. — Isti argument rabijo tržaški Italijani proti borbi naših okoličanov za svoje pravo. In istotako je bil isti vzrok, ki je razbil nekdanjo tržaško-okoličansko lž - concordio. Da sta tak

accordio in taka concordia trajala še nekoliko d-satevili, bi bil res nastal mrč — na grobovi. Naše ljudstvo pa se je ustrabil groba, strlo verige in konec je bil nekdanj za italijsko signoričo tako lepih del. Ods, še se lahko povrne boži — resnični mrč. Nič drugega ni treba, draga gospoda, nego da začnete pošteno spoštovati grava našega naroda, da odnehat od dela njegovih grobokopov in da se zadovoljite z življenjem enakopravnih poleg enakopravnih, pa boste zopet concordia in accordo v Trstu in v Istri.

Italijsko divjaštvo na višji trgovski soli v Trstu. Poročali smo včeraj, da je italijsko divjaštvo višje trgovske soli v Trstu na naravnost nčuvan način napadlo jugoslovensko divjaštvo tega zavoda in tako zakrivilo, da so predavanja na zavodu ustavljena. Povedali smo tudi, da je laško divjaštvo poleg tega zagrešilo tudi še drugo skrajno nestraro, da se je namreč z lažmi in obrekovanjem jugoslovenskega divjaštva skušalo oprati svoja divjaštva v tržaškem „Piccolu“, kjer je očitajo jugoslovenski divjaštvo celo velezdajstvo. Z ostrom na to objavo v „Piccolu“ je jugoslovensko divjaštvo po deputaciji odposlalo včeraj „Piccolo“ popravek ozega zlobno zavitega, neresničnega in obrekiljivega poročila. Deputacija je govorila v uredništvu „Piccolom“ z nekim gospodom, ki se [e] je predstavil kot ravnatelj (direktor) in ki je občubil, da da priobčiti popravek prav govor. Večnačino pa je, oziroma bi vsaj bilo, ko bi se to ne bilo zgodilo v uredništvu „Piccolo“, temveč kakega drugega lista, kar je rekli ta gospod jugoslovenski džakli deputaciji. Rekel je namreč, da naravnost občuje oni dogodek na Revoltelli in da prav srčno želi, da bi se ublažili narodnostni spori v Trstu. — Saj pravimo, ko bi bil to govoril kdo drug, toda tako pa moremo reči edino le: — che pulpite!

II. občni zbor CM. podružnice v Kolonji, ki se je vršil minilo nedeljo v državnih prostorih (Kolonia št. 274), je bil obenem obletica ustanovitev te

M. Trošt, blagajčarka ga. Fr. Ukmor, odbornice: Julija Blažič, Amalija Trampul, Antonija Rebec, Marija Richter, Ana Kodrič in Franciška Hrovatio. — Po zborovanju se je razvila prav prisrčna domaća zabava.

Jutri, v soboto, se vrši :: DJAŠKI PLES :: v dvorani „Fenice“ (ulica S. Francesco št. 5). Začetek točno ob 9 zvečer. Svira vojaški orkester. Vstopnina 2 K za osebo. --- Promenadna obleka. ---

Dogodek na višji trgovski Šoli Revoltella je hudo razburil vso našo javnost. Po vsem mestu se govorijo o tem krušem žaljenju naših dijakov na višji trgovski Šoli. Poskrbelo se je tako, da se je obvezala Hrvatska javnost o tem dogodku, in že včeraj so nam dospevala glasila, da je ta vest vzbudila povsod največje ogroženje. Soglasno mnenje je, da ne smemo odznavati, dokler ne pride primereno zadodčenje toliko dijakom, za dogodivše se nasilju, kolikor užaljenemu splošnemu narodnemu čutstvu.

Slov. akad. fer. društvo „Balkan“ v Trstu je sklenilo nastopno resolucijo:

„Slov. akad. fer. društvo „Balkan“ v Trstu, zbrano na svojem sestanku dne 4. 3. 1914; energično protestira proti nečuvenemu nasilju Italijanskega dijaštva na visoki trgovski Šoli Revoltella v Trstu zoper slovensko dijaštvu iste Šole in proti žalitvi slovenske in srbo-hrvatske narodnosti;

Izreka svojo solidarnost in simpatije slovenskim slušateljem ozemljene Šole, pozivajoč jih, da vztrajajo neustreljeno v boju za pravice svojega jezika na svoji zemlji.“

Končno popravljamo včerajšje poročilo v toliko, da je bil eden naših dijakov res udarjen, toda ne precej hudo.

Popravljamo. V včerajšjo notico pod naslovom „Nekaj, česar mi ne moremo razumeti“ se je vrinila v naglici delna potoma, ki jo moramo popraviti. Deželni zbor njevarstveni in sklepal reforme deželoborskega, ampak občinskega vojilnega reda.

V notico pod naslovom „Ali je Trst že v Avstriji“, kjer je govor o politikujočih uradnikih na pošti, pa popravljamo v smislu, da g. Jevšek ni podal lekcije onim uradnikom v slovenščini, ampak v florentinski. Zato so pa gospodje tako dobro razumeli in se — zbal!

Parnik „Vida“. V nedeljo dne 8. t. m. prične parnik „Vida“ z rednimi vožnjami iz Trsta v Orjan in nazaj, kar je razvidno iz današnjega oglasa. Ta mesec bo vozil samo ob nedeljah in preizkalah, in 1. dne aprila naprej pa vsak dan. „Vida“ je že znana občinstvu od lanskega leta, samo da se je prekratila iz „Volosca“, kar pozdravljamo z zadočenjem. Ker je parnik last domačega podjetja, hoteliske družbe „Gritau-Miramar“, je dolžnost našega občinstva, da se poslujuje le tega parnika za vožnje v Orjan. Uprava jamči za točno aličbo in se je pri sestavi uraka trutila vpoštovati želje potujočega občinstva. Ako se ni moglo v polni meri zgoditi, treba to pripisati okolnosti, da je pristanski kapitanat zahteval dejno premembbo predlaganega urnika z osrom na drugo že obstoječo enako zvezko.

Jutri, v soboto ob 2 in tri četrti pooldne se izvrši izredna vožnja, katere se tudi občinstvo lahko posluži.

Ak. fer. društvo „Prosveta“ v Ljubljani se je zopet obrnilo na mnoge rodujibe s prošnjo za podporo; z ozirom na uspešno kulturno delo, ki ga vrši „Prosveta“ na ljudskotobraževalnem polju in na mnoge prepotrebne knjižnice na ogroženih obmejnih krajinah, vladušno tudi tem potom prosimo vse, da prošenj ne odlože neuslšanih. Vsako kromo hvaležno sprejememo, enako tudi slovenske knjige novejše literatur. Kdor brzo da, dvakrat da! — Odbor „Prosvete“, Ljubljana.

Pri Sv. Jakobu v Šolski telovadnicici uprizori ženska podružnica CMD Meškovo igro „Mail“. To delo se je z lepim uspehom igralo po mnogih obmejnih krajinah. Tudi Šentjakobski Slovenci bodo imeli v nedeljo priliko, da vidijo na održi del slogo lastnega narodnega boja in življenja. Obenem pa priporomorejo s svojo vstopnino

k najpomenitejšemu namenu našega obrambnega dela: k obdarovanju učbenih otrok, katerim se je letos izdal čez 3000 K za obleke in čevlje.

Zahvala. — V smislu sklepa občnega zborna z dne 1. marca zahvaljuje „Učiteljsko društvo za Trst in okolico“ najiskrenje sl. uredništvo „Edinosti“ za prijazno objavljanje društvenih vesti, sl. vodstvi slov. trgovske in delniške CM Šole za prepustitev učnih sob o priliki zborovanj, sl. „Trško hran. in posojilnico“, „Jadransko banko“ in „Nemencvanega“ za njihove denarne podpore za Šolarske knjižnice.

Tržaška mala kronika.

Trst, 5. marca.

Samoumor. Danes popoldne se je v Kiadlu št. 466 v svoji sobi obesila 76letna Katarina Stok. Ko so jo našli, je bila že mrtva. Truplo so prepeljali v mitvašnico k Sv. Justu.

Porotno sodišče.

Obtoženec Menolfi Loy je rekel, da je kvečjemu kriv navadne krive. Priznal je, da je on spisal menico, a Bollettu jo je izročil njegov oče. Sicer je pa to storil, ker se mu je oče — ki je bil ves zbegun — smilil.

Obtoženec Josip Bolle je priznal, da je zahteval sodalm potom rubežen na podlagi menice, katero mu je dal v to svrhu Jakob Loy. Storil je pa to le zato, ker se mu je Loy smilil, in ker je njegov oče uničen, če mu kdo ne pomaga iz zadrege.

Priča Herman Morgenstern je povedala, da je tvrdka, katere je on zastopnik, dobila od Loya pismo, v katerem je poučil 15%, v poravnava svojega dolga, in to komaj 15 dni potem, ko mu je tvrdka izročila za precešjno sveto blago. Tvrdka je torej njeni narocišči, naj zahteva od Loya, da povrne blago, a Loy mu je izjavil, da je blago že zarobileno. Vsička tega je on nazuanil stvar policiji.

Od vseh naravnih proizvodov tako bogato oblagodarjena Ogrska ima v svoji naravnih kisl vodi HUNYADI JANNS narodni zaklad, katerega je iznašel pred 50 leti Andreas Saxlehner, in čeprav ime je znano po vsem širnem svetu. Da zamenimo od tisočev spričeval podati samo eno, navedemo doslovno besedilo profesorja zdravniške fakultete v St. Paulu (Brazilija): „Ze od leta 1882 rabim odvajsklo vodo „HUNYADI JANOS“ v vseh onih slučajih, ko rabi klinik lahko odvajalno sredstvo in to tudi v slučaju, ko kataralno stanje prebavnih organov preprečuje uporabo kateregasibodi zdravila. Po mojem mnenju je „HUNYADI JANOS“ najboljše sredstvo, ki se sme uporabljati v slučajih hepatičnih želodčnih bolezni, katere prosi za blagohotno podporo.“

Neugodnosti ribjega olja so odpravljene z „Emulzijo Scott“.

Navadno ribje olje, dasiravno je izborno krepilo, postane vendar toliko slabih strani, skoraj nerabno. Toliko otroci kolikor odrasli ne morejo navadnega ribjega olja vendar slabega okusa assimilirati, in to vendar slabih prebavnih lastnosti istega. Vse drugače je z uporabo „Emulzije Scott“, ki je tudi ribje olje, ali tako pripravljeno, da se ga z lehkoto prebavi in je primerojeno okusno.

Po prehlajenju, v času, ko delajo otroci zob, v perijodah konvalescence, v slučajih, ko imajo otroci delikatne, šibke kosti, in v slučajih slabe slasti nudi emulzijo Scott“ izborne usluge.

Cena originalni steklenici, ki se dobiva v vseh lekarinah K 2-50. Ako se poslije 50 vinarjev v znakih tvrdki „Scott & Bowne G. m. b. H., Danaj III., ter se ob tej prilici sklicuje na ta oglaševanje, posljemo potom ene lekarne, in sicer samo enkrat, steklenico emulzije „Scott“ za poskušajno (1)



Mnenje g. dra. R. Fleksederja

azistenta il. zdravniške klinike z. dv. sv. prof. Neusserja

na Dunaju.

Gosp. J. SERRAVALLO

Trst.

Zahvaljujem se Vam za poslane butelje Vašega izdelka ŽELEZNATO KINA - VINO SERRAVALLO (Vino d'China Ferrugino Serravallo), ki Vam kako rad potrjujem, da ga v sledu naših kliničnih skušenj tako rad predpisujem tudi privatnim klientom, ki trpi na pomanjkanju slasti, šibkosti in malokrvnosti.

DUNAJ, dne 4. januarja 1903.

Dr. FLEKSEDER.

TOVARNA ROULEAUX
Ing. LUDOVIK FISCHER
Ulica Moreri 72 TRST - ROJAN
TELEFON 14-41 drakrat
Izdaje jeklene kakor tudi lesene
ROULEAUX
Ima v zalogi vse potrebljene za lesene in železe ROULEAUX.
Določeno solidno.

ZDRAVNIK
DR. D. KARAMAN
specjalist za notranje bolezni in m. bolozni na dlahih (glo. in zec)
ordinira na svojem stanovanju v Trstu,
Corso It. 12
od 11 1/2 do 1 1/2 in od 4 1/2 do 5 1/2 popoldan.
TELEFON 177/TV.

Coiffeur des dames
Th. Seibert

TRST, Corso 37, poluaadstr., Telef. 1792 naznanja slavn. občinstvu, da je prevzel edini lasuljarski salon za dame v Trstu. Ker je bil nameščen v glavnih salonih tu in inozemstva, kjer je imel priliko spopolnit se v tej stroki, upa, da bo ustregel tudi največjim zahtevam tržaških dam, katere prosi za blagohotno podporo.

Zaloga obuvala
in lastna delavnica

A. Visintini

Trst, ulica Giacomo Carducci štev. 27.
Podružnica: ul. Ribborgo št. 31 („AL BUON OPERAIO“)

Velika izbera moških in ženskih čevljev. Poprave se izvršujejo točno, solidno in po zmerih cenah

Kontoristinja

perfektna korespondentinja v slovenščini, nemščini in ital. neomadeževane prošlosti se takoj sprejme.

Ozira se le na najboljšo moč. Plača po dogovoru.

Ponudbe s prepisi spričeval — katera se ne vrnejo na

Žganjarna Robert Diehl, Celje.

EMILIA CEREGATO

— TRST —
Campo San Giacomo Itev. 2.
Priporoda cenj. občinstvu vseh trgovine pisarniških in Šolskih potrebljosti.

Prodaja razglednic in igrač vseh vrst.
Prodajajo se tudi molitveniki v slov. jeziku.

Velika zaloga praznih buteljk

Trst, v. delle Ombrelle št. 5
Telefon 21. rom. 11

Guldo & Ugo Coen
100 000 šampanjskih buteljk za reflek.

A. Palme & C.o

zaloga steklenic in porcelana, Trst, ul. Campanile 21

Vsled zapretja prodajalne na drobno

veliki popusti cen

na vseh galanterijskih in artističnih predmetih iz porcelane, biscuits in kovine. Namizne servise in za umivalnike itd.

A. SBOGAR

kovč, mehanik in elektrotehnik - z delavnico

Trst, Via Gustavo Bonizzoni 5. - Telefon 126, Rom. IV.

Preprava priprave za topenje piva, motorje na gas in benz. sesaljke, divalne stroje, motocikle, bicikle in izvrsne druge dela, ki spadajo v stroko mehanikov, priprave za električno razsvetljavo, električne motorje in vridigovalnice, električne zvonice, telefoni in vsako delo elektrotehničko. - Zaloga farole, stekla za gas in elektrika in drugih predmetov.

SIROLIN "Roche"

Prsne bolezni, oslovske kašelj, naduha, po influenci.

Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsak, ki trpi na trajnem kašlju, lažje je obvarovati se bolezni, nego jo zdraviti.
2. Osebe s kroničnim kašarom bronkijev, ki s Sirolinom ozdrave.

3. Vadušljivi, kaferim Sirolin značno ollehča naduho.
4. Skropuzni otroci, pri kaferih učinkuje Sirolin z ugodnim uspehom na splošni počutek.



Se dobiva v vseh lekarinah a. K. 4.

